

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра судової медицини, медичного правознавства
імені заслуженого професора. М.С.Бокаріуса

Навчальний рік 2022-2023

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Правові аспекти медичної діяльності»
(назва освітнього компоненту)

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти заочна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 229 «Громадське здоров'я»
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Громадське здоров'я»

Другого магістерського рівня вищої освіти

Курс II

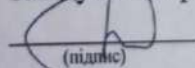
Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
судової медицини, медичного
правознавства імені заслуженого
професора. М.С.Бокаріуса

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем хірургічного
профілю
(назва)

Протокол від
«30» червня 2022 року № 11

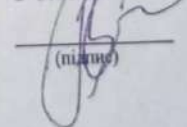
Протокол від
«30» червня 2022 року № 11

Завідувач кафедри

(підпис)

О.В. Дунаєв
(ініціали, прізвище)

Голова

(підпис)

В.О. Сипливий
(ініціали, прізвище)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Бондаренко Владислав Вікторович – доцент кафедри судової медицини, медичного правознавства імені заслуженого професора М.С.Бокаріуса , кандидат медичних наук

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

2. Хижняк Володимир Володимирович - доцент кафедри судової медицини, медичного правознавства імені заслуженого професора М.С.Бокаріуса , кандидат медичних наук

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

3. Кривенко Олександр Іванович - доцент кафедри судової медицини, медичного правознавства імені заслуженого професора М.С.Бокаріуса, кандидат юридичних наук

(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

)

**ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ
ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ**

ПІБ викладача	<i>Бондаренко Владислав Вікторович</i>
Інформація про викладача	<i>Професійні інтереси: судова медицина, криміналістика, правознавство, медичне право України</i> <i>Профайл викладача:</i> <i>http://31.128.79.157:8083/user/files.php</i>
Контактний тел.	+38(093) 754-05-54
E-mail:	<i>vv.bondarenko@knmu.edu.ua</i>
Інформація про консультації: <u>очні консультації</u> розклад: місце проведення:	<i>кожний вівторок з 15.00 до 17.00 год.</i> <i>м. Харків, вул. Тринклера 6, кафедра судової медицини, медичного правознавства імені заслуженого професора М.С.Бокаріуса (3-й поверх)</i>
<u>он-лайн консультації</u>	<i>за попередньою домовленістю,</i> <i>http://31.128.79.157:8083/mod/bigbluebuttonbn/view.php?id=37924</i>
Локація	<i>вул. Тринклера 6</i> <i>https://goo.gl/maps/v6bFs5yZonFD77zcA</i>

ПІБ викладача	<i>Хижняк Володимир Володимирович</i>
Інформація про викладача	<i>Професійні інтереси: судова медицина, правознавство, медичне право України</i> <i>Профайл викладача:</i> <i>http://31.128.79.157:8083/user/profile.php?id=877</i>
Контактний тел.	+38(098) 647-76-62

E-mail:	<i>vv.khyzhniak@knmu.edu.ua</i>
Інформація про консультації:	
<u>очні консультації</u>	<i>кожний четверз 15.00 до 17.00 год.</i>
місце проведення:	<i>м. Харків, вул. Тринклера 6, кафедра судової медицини, медичного правознавства імені заслуженого професора М.С.Бокаріуса (3-й поверх)</i>
<u>он-лайн консультації</u>	<i>за попередньою домовленістю, http://31.128.79.157:8083/mod/bigbluebuttonbn/view.php?id=37924</i>
Локація	<i>вул. Тринклера 6 https://goo.gl/maps/v6bFs5yZonFD77zcA</i>

ПІБ викладача	<i>Кривенко Олександр Іванович</i>
Інформація про викладача	<i>Професійні інтереси: правознавство, медичне право України Профайл викладача: http://31.128.79.157:8083/user/profile.php?id=505</i>
Контактний тел.	<i>+38 (096) 220-80-80</i>
E-mail:	<i>oi.kryvenko@knmu.edu.ua</i>
Інформація про консультації:	
<u>очні консультації</u>	<i>кожний понеділок з 15.00 до 17.00 год.</i>
розклад:	<i>м. Харків, вул. Тринклера 6, кафедра судової медицини, медичного правознавства імені заслуженого професора М.С.Бокаріуса (3-й поверх)</i>
місце проведення	<i>за попередньою домовленістю, http://31.128.79.157:8083/mod/bigbluebuttonbn/view.php?id=37924</i>
<u>он-лайн консультації</u>	
Локація	<i>вул. Тринклера 6 https://goo.gl/maps/v6bFs5yZonFD77zcA</i>

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Правові аспекти медичної діяльності» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Громадське здоров'я» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) фахівців другого (магістерського) рівня галузі знань - 22 «Охорона здоров'я» спеціальності – 229 «Громадське здоров'я».

Опис навчальної дисципліни (анотація). Дисципліна «Правові аспекти медичної діяльності» спрямована сформуванню правовий світогляд майбутніх фахівців зі спеціальності «Громадське здоров'я» та створити систему правових уявлень, переконань та навиків правомірної поведінки у професійній медичній діяльності. Дисципліна має на меті не лише надати необхідні знання, а й навчити правильно використовувати правові норми при виконанні відповідних ролей у суспільстві – як у професійній медичній діяльності, так і в особистому житті. збагатити теоретичні уявлення про поняття і категорії, які використовує правова наука. Адже сьогодні однією з найважливіших проблем у правовій галузі є низький рівень правової культури, що призводить до негативних наслідків у суспільстві. Саме тому, особливо в сучасних умовах, вивчення зазначеного предмету набуває особливого значення, сприяє опануванню загально-цивілізаційних цінностей, формуванню необхідного рівня правової та політичної культури, виробленню навиків електоральної поведінки, оволодінню механізмами свідомої реалізації себе у правовому та політичному житті та ознайомлення з основами юридичних взаємин «лікар – пацієнт», «лікар-держава».

Предметом вивчення дисципліни є оволодіння здобувачами вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок, що необхідні у провадженні практичної діяльності у сфері охорони здоров'я, а також у повсякденному житті на фоні високого рівня правосвідомості та підвищення правової культури, а також недопущення правового нігілізму.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Правові аспекти медичної діяльності» є необхідною складовою формування особистості лікаря у вищій медичній школі, вона пов'язана зі знаннями соціально-гуманітарних і природничо-наукових дисциплін - історії України та української культури, безпеки життєдіяльності, основи біоетики та біобезпеки, філософії, етики, релігієзнавства, соціології, медичної психології, судової медицини.

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння кредитів з контролю та моніторингу діяльності у закладах вищої освіти, якість освітнього процесу.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні фахових дисциплін.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни полягає в отриманні фахівцем в галузі охорони здоров'я необхідного обсягу теоретичних правових знань і практичних юридичних навиків для збереження балансу взаємин між суб'єктами медичних правовідносин і дотримання прав людини у галузі охорони здоров'я.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є отримання здобувачами вищої освіти знань, умінь, навичок і компетентностей щодо юридичної регламентації медичної діяльності в Україні; конституційного регулювання прав людини у сфері охорони здоров'я в Україні; загального і спеціального законодавства у сфері охорони здоров'я; видів юридичної відповідальності медичних працівників за професійні правопорушення; прав й обов'язків суб'єктів медичних правовідносин (пацієнтів, медичних працівників, законних представників пацієнта тощо); дефектів надання медичної допомоги; ятрогенної патології та її медико-правового значення; механізмів контролю якості медичної допомоги; юридичних аспектів профілактики і лікування інфекційних хвороб; законодавчого забезпечення донорства (крові, тканин, репродуктивних клітин); регулювання медико-експертної діяльності в Україні; особливостей правового забезпечення населення лікарськими засобами.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування здобувачами вищої освіти наступних **компетентностей**:

інтегральна: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері громадського здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, застосування наукових теорій та аналітичних методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- здатність працювати в міжнародному контексті;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

– здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

– здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

спеціальні (фахові):

– здатність розробляти і пропонувати науково обґрунтовані варіанти стратегій, політик та заходів, спрямованих на збереження та зміцнення здоров'я населення, а також оцінювати їх ефективність;

– здатність організовувати заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням міжсекторального підходу;

– здатність аналізувати стратегії, політики та інтервенції в сфері громадського здоров'я та пропонувати заходи щодо підвищення ефективності використання наявних коштів;

– здатність розробляти заходи з адвокації, комунікації та соціальної мобілізації у сфері громадського здоров'я;

– здатність використовувати етичні принципи та норми права при плануванні досліджень, збиранні інформації та її використанні;

– здатність здійснювати наставництво та сприяти безперервному професійному розвитку фахівців з громадського здоров'я.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1 – Здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в сфері охорони здоров'я на відповідній посаді.

ПРН 5 – Організовувати заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням міжсекторального підходу.

ПРН 13 – Розробляти та впроваджувати системи моніторингу і оцінки ефективності інтервенцій, профілактичних та діагностичних або скринінгових програм та політик в громадському здоров'ї.

ПРН 17 – Здійснювати адвокацію, комунікацію та соціальну мобілізацію у сфері громадського здоров'я, підтримувати лідерство та залучати і посилювати спільноти з метою збереження і зміцнення здоров'я населення.

ПРН 18 – Визначати та аргументувати перспективні напрями власної наукової роботи.

ПРН 20 – здатність розширювати розуміння засад сфери громадського здоров'я у закладах освіти різного рівня та реалізовувати заходи, спрямовані на розвиток кадрового потенціалу.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

знати свої соціальні та громадські права та обов'язки, формувати громадянську свідомість та вміти діяти відповідно до неї, бути здатним донести свою громадську та соціальну позицію та вміти за неї відповідати

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: <u>22 «Охорона здоров'я»</u> (шифр і назва)	Нормативна
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: <u>229 «Громадське здоров'я»</u> (шифр і назва)	Рік підготовки (курс): 2-й
		Семестр 3-й
		Лекції 4 год.
Годин для заочної форми навчання: аудиторних – 18 самостійної роботи - 102	Освітній ступінь: другий (магістерський) ОПП: <u>«Громадське здоров'я»</u>	Практичні 14 год.
		Лабораторні -
		Самостійна робота 102 год.
		Індивідуальні завдання: -
		Вид підсумковою контролю: залік

2.1. Опис дисципліни

Назви розділів дисципліни і тем	Кількість годин					
	Форма навчання (денна)					
	усього	У тому числі				
лек		пр	лаб	інд	срс	
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Медичне право України в системах права і законодавства	5	-	1	-	-	4
Тема 2. Міжнародні та регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я і прав людини. Юридична регламентація системи охорони здоров'я в Україні	10	1	1	-	-	8
Тема 3. Основи господарської діяльності та страхування у сфері охорони здоров'я в Україні	9	-	1	-	-	8
Тема 4. Правова природа медичної допомоги і медичної послуги. Договір про надання медичних послуг. Договір про медичне обслуговування населення за	10	1	1	-	-	8

програмою медичних гарантій						
Тема 5. Система прав людини у сфері охорони здоров'я. Особисті немайнові права людини у сфері охорони здоров'я	7	-	1	-	-	6
Тема 6. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин	10	1	1	-	-	8
Тема 7. Дефекти надання медичної допомоги. Медична експертиза та контроль якості медичної допомоги за законодавством України	7	-	1	-	-	6
Тема 8. Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я. Процедури і механізми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин	8	1	1	-	-	6
Тема 9. Правове регулювання здійснення сімейної медицини в Україні	9	-	1	-	-	8
Тема 10. Правове регулювання надання медичної допомоги в Україні	9	-	1	-	-	8
Тема 11. Законодавче забезпечення профілактики та лікування інфекційних хвороб. Право громадського здоров'я	9	-	1	-	-	8
Тема 12. Правове забезпечення донорства в Україні	9	-	1	-	-	8
Тема 13. Правове регулювання провадження фармацевтичної діяльності та забезпечення населення лікарськими засобами і виробами медичного призначення в Україні	9	-	1	-	-	8
Тема 14. Правове регулювання надання медичної допомоги уразливим верствам населення	9	-	1	-	-	8
Всього годин по дисципліні	120	4	14	-	-	102

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Міжнародні та регіональні стандарти у	2	Лекція –

	сфері охорони здоров'я і прав людини. Юридична регламентація системи охорони здоров'я в Україні. Правова природа медичної допомоги і медичної послуги. Договір про надання медичних послуг Договір про медичне обслуговування населення з програмою медичних гарантій		інформація, мультимедійна презентація
2	Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин. Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я. Процедури і механізми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин	2	Лекція - інформація, мультимедійна презентація
	Всього годин	4	

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кіл-ть годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Медичне право України в системах права і законодавства	1	Розповідь-пояснення презентація	Тестовий контроль
2	Юридична регламентація системи охорони здоров'я в Україні	1	Розповідь-пояснення презентація	Тестовий контроль
3	Основи господарської діяльності та страхування у сфері охорони здоров'я в Україні	1	Розповідь-пояснення презентація	Тестовий контроль
4	Правова природа медичної допомоги і медичної послуги. Договір про надання медичних послуг. Договір про медичне обслуговування	1	Кейс-метод спаринг-партнерство коучинг	Тестовий контроль
5	Система прав людини у сфері охорони здоров'я. Особисті немайнові права людини у сфері охорони здоров'я	1	Розповідь-пояснення презентація	Усне опитування
6	Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин	1	Кейс-метод спаринг-партнерство коучинг	Усне опитування, тестовий контроль
7	Дефекти надання медичної допомоги. Медична експертиза та контроль якості медичної допомоги за законодавством України	1	Кейс-метод бесіда, мозковий штурм дебати	Усне опитування

8	Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я. Процедури та механізми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин	1	Бесіда, кейс-метод спаринг-партнерство коучинг дебати	Усне опитування, тестовий контроль
9	Правове регулювання здійснення сімейної медицини в Україні	1	Розповідь-пояснення презентація	Усне опитування
10	Правове регулювання надання медичної допомоги в Україні	1	Розповідь-пояснення презентація	Усне опитування
11	Законодавче забезпечення профілактики та лікування інфекційних хвороб. Право громадського здоров'я	1	Бесіда, кейс-метод спаринг-партнерство коучинг дебати	Усне опитування, тестовий контроль
12	Правове забезпечення донорства в Україні	1	Бесіда, кейс-метод моделювання процесів і ситуацій дебати	Усне опитування, тестовий контроль
13	Правове регулювання провадження фармацевтичної діяльності та забезпечення населення лікарськими засобами і виробами медичного призначення в Україні. Інтелектуальна власність у охорони здоров'я	1	Розповідь-пояснення презентація ілюстрація відеоролік	Усне опитування, тестовий контроль
14	Правове регулювання надання медичної допомоги уразливим верствам населення	1	Бесіда, кейс-метод моделювання процесів і ситуацій	Усне опитування, тестовий контроль
	Всього годин	14		Залік

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кіл-ть годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Медичне право України в системах права і законодавства	1	Ілюстрація, презентація	Тестовий контроль, самоконтроль

2	Юридична регламентація системи охорони здоров'я в Україні	1	Ілюстрація, презентація	Тестовий контроль, самоконтроль
3	Основи господарської діяльності та страхування у сфері охорони здоров'я в Україні	1	Ілюстрація, презентація	Тестовий контроль, самоконтроль
4	Правова природа медичної допомоги і медичної послуги. Договір про надання медичних послуг. Договір про медичне обслуговування	1	Кейс-метод, презентація, моделювання процесів і ситуацій	Тестовий контроль, самоконтроль
5	Система прав людини у сфері охорони здоров'я. Особисті немайнові права людини у сфері охорони здоров'я	1	Кейс-метод, ілюстрація, презентація	Тестовий контроль, самоконтроль
6	Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин	1	кейс –метод, моделювання процесів і ситуацій	Тестовий контроль, самоконтроль
7	Дефекти надання медичної допомоги. Медична експертиза та контроль якості медичної допомоги за законодавством України	1	Кейс-метод, моделювання процесів і ситуацій	Тестовий контроль, самоконтроль
8	Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я. Процедури та механізми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин	1	Кейс-метод, моделювання процесів і ситуацій	Тестовий контроль, самоконтроль
9	Правове регулювання здійснення сімейної медицини в Україні	1	Кейс-метод, ілюстрація, презентація	Тестовий контроль, самоконтроль
10	Правове регулювання надання медичної допомоги в Україні	1	Кейс-метод, ілюстрація, презентація	Тестовий контроль, самоконтроль
11	Законодавче забезпечення профілактики та лікування інфекційних хвороб. Право громадського здоров'я	1	Кейс-метод, ілюстрація, презентація	Тестовий контроль, самоконтроль
12	Правове забезпечення донорства в Україні	1	Кейс-метод, моделювання процесів і ситуацій	Тестовий контроль, самоконтроль
13	Правове регулювання провадження фармацевтичної	1	Ілюстрація, презентація	Тестовий контроль,

	діяльності та забезпечення населення лікарськими засобами і виробами медичного призначення в Україні. Інтелектуальна власність у охорони здоров'я			самоконтроль
14	Правове регулювання надання медичної допомоги уразливим верствам населення	1	Кейс-метод, моделювання процесів і ситуацій	Тестовий контроль, самоконтроль
	Всього годин	102		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ» від 21.08.2021 № 181.

Поточний контроль проводиться на кожному аудиторному занятті (крім лекцій). За результатами засвоєння кожної теми заняття виставляється оцінка з використанням 4-бальної системи. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем освіти у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять.

Загальна навчальна діяльність вважається виконаною, якщо здобувач відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми дорівнює 3-ом балам та вище. Загальна навчальна діяльність закінчується оцінкою з формою контролю «залік». Бали для дисциплін розраховуються як середнє арифметичне балів поточного контролю за всі теми впродовж всього періоду вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 2 «Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)», що додається автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ. Загальна навчальна діяльність визначається у балах від 120 до 200 та відміткою – «зараховано» або «не зараховано». Викладач виставляє здобувачу освіти відповідну оцінку у індивідуальний навчальний та заповнює відомості успішності з дисципліни.

Додаток 2
до п. 2.6 Інструкції,
затвердженої
наказом ХНМУ
від 21.08.2021 № 181

Таблиця 2

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

3.2. Питання до заліку:

1. Правова природа медичного права.
2. Місце медичного права в системі права та системі законодавства України.
3. Медичне право України як галузь права: поняття, завдання, предмет і методи.
4. Медичні правовідносини: поняття, види і склад.
5. Принципи і функції медичного права України.
6. Система медичного права України.
7. Джерела медичного права України.

8. Медичне право як навчальна дисципліна і галузь науки.
9. Юридична регламентація системи охорони здоров'я в Україні.
10. Міжнародні стандарти у сфері охорони здоров'я та прав людини.
11. Регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я та прав людини.
12. Законодавство України про охорону здоров'я: сучасний стан і перспективи розвитку.
13. Конституційне регулювання охорони здоров'я в Україні
14. Галузеве законодавство України у сфері охорони здоров'я.
15. Угода про асоціацію Україна-ЄС в аспекті охорони здоров'я.
16. Роль і значення практики Європейського суду з прав людини в галузі охорони здоров'я. Національна судова практика щодо медичних справ.
17. Поняття господарської діяльності у сфері охорони здоров'я.
18. Порядок та умови ліцензування господарської діяльності.
19. Заклад охорони здоров'я України як суб'єкт господарювання.
20. Правове регулювання здійснення приватної практики.
21. Добровільне медичне страхування.
22. Загальнообов'язкове медичне страхування: національні реалії і перспективи.
23. Страхування професійної відповідальності медичних працівників.
24. Договір про надання медичних послуг.
25. Поняття, ознаки та види медичної допомоги.
26. Медична послуга як об'єкт медичних правовідносин.
27. Особисті немайнові права людини у сфері охорони здоров'я.
28. Права людини у сфері охорони здоров'я: поняття, класифікація, загальна характеристика.
29. Право людини на медичну допомогу. Права на згоду та відмову від медичного втручання.
30. Право людини на медичну інформацію: загальна характеристика і правове забезпечення.
31. Право людини на лікарську таємницю: загальна характеристика і правове забезпечення.
32. Права людини, яка перебуває на стаціонарному лікуванні у закладі охорони здоров'я. Порядок обробки її персональних даних.
33. Законодавче забезпечення прав пацієнта: міжнародні стандарти та національні акти. Права пацієнта в окремих видах медичної практики.
34. Нормативне регулювання обов'язків пацієнта в Україні.
35. Правове регулювання професійних прав медичних працівників.
36. Юридична регламентація професійних обов'язків медичних працівників.
37. Правовий статус законних представників та інших суб'єктів медичних правовідносин.
38. Правовий статус лікуючого лікаря за національним законодавством.
39. Професійна етика та медична деонтологія при провадженні медичної практики.
40. Дефекти надання медичної допомоги: поняття і види..

41. Юридична оцінка дефектів надання медичної допомоги.
42. Поняття, види і значення медичних експертиз в Україні.
43. Висновок експерта. Законодавче регулювання контролю якості медичної допомоги.
44. Умови та порядок здійснення контролю якості медичної допомоги.
45. Процедури і механізми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.
46. Поняття та види юридичної відповідальності суб'єктів медичних правовідносин. Звільнення від юридичної відповідальності: правові підстави.
47. Кримінальна відповідальність медичних працівників за вчинення професійних злочинів.
48. Цивільно-правова відповідальність у галузі охорони здоров'я.
49. Адміністративна відповідальність медичних працівників.
50. Дисциплінарна відповідальність медичних працівників.
51. Поняття та види форм захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.
52. Судова форма захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.
53. Позасудова форма захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.
54. Неюрисдикційні форми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин: самозахист; альтернативне розв'язання конфліктів; допомога незалежних громадських об'єднань; звернення до професійних медичних асоціацій.
55. Сімейна медицина в Україні: нормативне забезпечення.
56. Правовий статус пацієнтів у галузі сімейної медицини.
57. Правовий статус медичних працівників у галузі сімейної медицини.
58. Юридична оцінка несприятливих наслідків надання допомоги.
59. Медико-правові стандарти організації та надання сімейної медицини. Особливості юридичної регламентації сімейної медицини.
60. Загальна характеристика первинної медичної допомоги: поняття, принципи, значення.
61. Законодавче забезпечення вільного вибору лікаря первинної ланки. Декларація про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу: поняття, порядок заповнення та подання. Припинення або тимчасове призупинення дії Декларації.
62. Загальна характеристика вторинної медичної допомоги: поняття, принципи, значення.
63. Загальна характеристика третинної медичної допомоги: поняття, принципи, значення.
64. Загальна характеристика екстреної медичної допомоги: поняття, принципи, значення.
65. Загальна характеристика паліативної медичної допомоги: поняття, принципи, значення.
66. Загальна характеристика медичної реабілітації: поняття, принципи, значення.

67. Загальна характеристика надання медичної допомоги із застосуванням телемедицини: поняття, принципи, значення.

68. Право громадського здоров'я. Загальна характеристика правового регулювання у сфері охорони здоров'я щодо захисту населення від інфекційних хвороб.

69. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин в умовах лікування інфекційних і венеричних хвороб.

70. Правове регулювання проведення профілактичних щеплень в Україні.

71. Боротьба з туберкульозом: правові аспекти.

72. Особливості соціально-правового захисту осіб, інфікованих ВІЛ чи осіб, які страждають на хворобу, зумовлену ВІЛ.

73. Право громадського здоров'я: поняття, принципи та основні моделі.

74. Правове регулювання громадського здоров'я.

75. Конституційні засади і межі права громадського здоров'я.

76. Концепція розвитку громадського здоров'я за законодавством України.

77. Міжнародні стандарти у сфері громадського здоров'я. Роль і значення Угоди про асоціацію Україна-ЄС у сфері громадського здоров'я та новелізації національного законодавства.

78. Поняття та види донорства за законодавством України.

79. Юридичне забезпечення організації та здійснення донорства крові та її компонентів: міжнародно-правові стандарти і вітчизняне законодавство.

80. Особливості правового регулювання донорства органів та анатомічних матеріалів людини. Особливості правового режиму донорства репродуктивних клітин.

81. Інтелектуальна власність у галузі охорони здоров'я. Правові основи фармації в Україні. Поняття і правовий статус фармацевтичних працівників.

82. Юридичне забезпечення фармацевтичної опіки. Проведення фармацевтичної практики. Реклама лікарських засобів. Юридична відповідальність фармацевтичних працівників за професійні правопорушення.

83. Загальна характеристика законодавства у сфері забезпечення населення лікарськими засобами.

84. Створення, виробництво і реалізація лікарських засобів: правові аспекти. Патентування лікарських засобів. Державний контроль якості лікарських засобів в Україні..

85. Правове регулювання здійснення спеціальних заходів профілактики і лікування хронічного алкоголізму, наркоманії та інших соціально небезпечних захворювань.

86. Державна політика боротьби з тютюнопалінням в Україні.

87. Особливості здійснення прав дитини у сфері охорони здоров'я.

88. Юридичне забезпечення надання медичної допомоги інвалідам в Україні.

89. Нормативне забезпечення надання медичної допомоги особам, які перебувають у місцях позбавлення волі.

90. Правове регулювання надання медичної допомоги особам похилого віку

3.3. Контрольні питання:

1. Поняття, суть, функції і соціальне призначення держави.
2. Поняття, ознаки і функції права. Поняття і структура норми права.
3. Джерела права. Система права.
4. Державне регулювання охорони здоров'я і медичної діяльності як функція держави.
5. Предмет і метод медичного права. Функції і принципи медичного права. Джерела медичного права.
6. Суб'єкти та об'єкти медичного права.
7. Виникнення права на життя людини.
8. Право на здоров'я.
9. Право людини на особисту недоторканність, свободу та гідність.
10. Рівні соціального регулювання медичної діяльності.
11. Роль і значення лікарської етики і деонтології. Етичний кодекс українського лікаря.
12. Право на життя і медична діяльність: питання співвідношення.
13. Міжнародно-правові стандарти у сфері охорони здоров'я.
14. Конституційне регулювання права людини на охорону здоров'я в Україні.
15. Управління у сфері охорони здоров'я. Державний контроль і нагляд у сфері охорони здоров'я.
16. Поняття медичної допомоги та її види за законодавством України.
17. Медична допомога і медична послуга: співвідношення понять.
18. Поняття гарантованого мінімуму медико-санітарної допомоги та його обсяг.
19. Права людини у сфері охорони здоров'я.
20. Поняття пацієнта та його правовий статус.
21. Інформована згода на медичне втручання.
22. Лікарська таємниця.
23. Медичні працівники як суб'єкти правовідносин охорони здоров'я, їх права та обов'язки.
24. Правове регулювання медичних експертиз.
25. Правове забезпечення охорони дитинства в Україні.
26. Правове регулювання трансплантації і донорства в Україні.
27. Правові питання забезпечення населення лікарськими засобами.
28. Правове регулювання проведення медико-біологічних експериментів в Україні.
29. Правове регулювання надання психіатричної допомоги.
30. Юридичні аспекти профілактики та лікування інфекційних хвороб, ВІЛ/СНІДу, туберкульозу.
31. Правові проблеми абортів.

32. Евтаназія та її види.
33. Юридична оцінка несприятливих результатів лікування хворих.
34. Лікарські помилки.
35. Нещасні випадки.
36. Проведення експертизи дефектів надання медичної допомоги.
37. Ятрогенна патологія: визначення, актуальність і основні причини виникнення ятрогеній;
38. Поняття та ознаки посадової особи у сфері охорони здоров'я.

3.4. Індивідуальні завдання – не передбачені

3.6. Правила оскарження оцінки

Апеляція здобувача вищої освіти щодо оцінки (кількості балів), повинна подаватись особисто не пізніше наступного робочого дня після проведення підсумкового контролю та оголошення оцінки. Апеляція розглядається не пізніше наступного дня після її подання у присутності здобувача. Додаткове опитування здобувача вищої освіти при розгляді апеляції не допускається. Порядок подання і розгляду апеляції повинен бути оприлюднений та доведений до відома здобувача не пізніше ніж 7 днів після подання апеляції.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги дисципліни.

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Відвідування занять та поведінка.

Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим. Відпрацювання пропущених практичних занять відбувається щоденно з 15.00 до 17.00 на кафедрі, згідно графіку на інформаційному стенді та передбачає усне опитування, вирішення тестових завдань об'ємом до 30 тестових завдань. Відпрацювання пропущених лекцій відбувається шляхом написання реферату від руки об'ємом до 20 сторінок на аркушах формату А4. Реферат повинен бути написаний з посиланням на джерела літератури та переданий викладачу особисто. Якщо виникають запитання, то можна звернутися до викладача особисто, он-лайн або за електронною поштою.

Під час лекції бажано вести конспект та зберігати достатній рівень тиші, можливо ставити запитання. До проведення практичних занять студенти повинні підготуватися за темою заняття, активно приймати участь у дискусії, ставити запитання, висловлювати свою точку зору. Під час обговорення необхідно зберігати повагу до колег, толерантність до їх досвіду, сприйнятливість та неупередженість, здатність до конструктивної критики, спиратися на власні емоції та думки.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

Під час занять заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Використання електронних гаджетів.

Використання електронних гаджетів є основним і потужним інформаційним джерелом до вивчення курсу, адаптивним до сучасних вимог і сприяє входженню в сучасний європейський освітній простір. Гаджети забезпечують постійний зворотній зв'язок: «викладач- здобувач вищої освіти», «здобувач-здобувач вищої освіти», «здобувач-група здобувачів вищої освіти».

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами.

Організація інклюзивного навчання в закладах вищої освіти здійснюється згідно з наказом ХНМУ № 203 від 22.06.2018 «Про затвердження порядку супроводу (надання допомоги) осіб з обмеженими фізичними можливостями, громадян похилого віку, інших маломобільних груп населення під час перебування на території (в приміщеннях) ХНМУ.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни (активність здобувачів вищої освіти під час практичного заняття, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи).

Протягом вивчення дисципліни здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- систематично відвідувати практичні заняття та лекції;

- вести конспекти практичних занять;
- приймати активну участь у роботі на заняттях;
- виконувати самостійну позааудиторну роботу.

Заохочення та стягнення.

Додаткові бали впродовж курсу не передбачені.

Техніка безпеки.

На першому занятті будуть роз`яснені основні принципи охорони праці на кафедрі шляхом проведення інструктажу. Очікується, що кожен повинен знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо. Після проведення інструктажу кожен здобувач вищої освіти повинен поставити підпис у журналі інструктажу кафедри з охорони праці.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра судової медицини, медичного правознавства імені заслуженого професора М.С. Бокаріуса підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Стеценко С.Г., Стеценко В.Ю., Сенюта І.Я. Медичне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г. Стеценка. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. - 507 с.
2. Берн І., Езер Т., Коен Дж., Оверал Дж., Сенюта І. Права людини у сфері охорони здоров'я: практичний посібник / За наук. ред. І. Сенюти. – Львів : Вид-во ЛОБФ «Медицина і право», 2012.
3. Булеца С. Б. Цивільні правовідносини, що виникають у сфері здійснення медичної діяльності: теоретичні та практичні проблеми : дис. ... докт. юрид. наук/ С. Б. Булеца. — Одеса, 2016.
4. Грін О. О. Загальне медичне право: Навчальний посібник: Альб.схем. О.О. Грін – Ужгород: Видавництво «ФОП Сабов А.М.», 2017.
5. Котуха О. С. Медичне право України: навчальний посібник / укладач Котуха О.С. – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2014.
6. Майданик Р. А. Медичне право в системі права України : навчально-практичний посібник / Р.А. Майданик. – К. : Алерта, 2013.
7. Охорона здоров'я в Україні: організація та законодавче забезпечення / І. А. Голованова, В. П. Лисак, В. М. Пашков [та ін.]; за заг. ред. В.П. Лисак [та ін.]. – К.: МОРІОН, 2014.

8. Стеценко В. Ю. Медичне право України (реформування охорони здоров'я в умовах страхової медицини) : монографія / В.Ю. Стеценко, Г.М. Такареєв – К. : Атіка, 2016.

9. A. Alghrani, R. Bennett, S. Ost. Bioethics, Medicine and the Criminal Law: The Chriminal Law and Bioethical Conflict: Walking the Tightrope. – Cambridge: Cambridge University Press, 2012.

10. Furrow B., Creaney Th., Johnson S., Jost T., Schwarts R. Health Law, Cases, Materials and Problems (abridged edition). – Saint Paul, MN, USA: West Publishing Corp, 2013.

Допоміжна:

1. Богомазова І.О. Право на якісні та безпечні лікарські засоби в системі права на охорону здоров'я // Медичне право. – Спеціальний випуск № 3, 2017. – С. 9 – 17.

2. Воробьева Л.В. Медицинское право : краткий курс лекций / Л.В. Воробьева. – Ростов н/Д : Феникс, 2014.

3. Зражевська Н. Захист професійної честі, гідності та ділової репутації лікарів у судовому порядку // Медичне право. – 1(15). – 2015.

4. Куц В.М. Кримінальна відповідальність за незаконне проведення дослідів над людиною : монографія / В.М. Куц, С.В. Гізімчук, В.О. Єгорова. – Харків: Юрайт, 2012.

5. Клапятий Д.Й. Правові аспекти надання закладами охорони здоров'я відповідей на запити на інформацію відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» // Медичне право. - № 1(19), 2017. – С. 55 – 66.

6. Лемеха Р.І. Поняття неналежного виконання професійних обов'язків медичним працівником // Сучасний вимір держави і права: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 19-20 травня 2017 р. - Львів: Західноукраїнська організація "Центр правничих ініціатив", 2017. - С.43-46.

7. Лемеха Р.І. Виправданий ризик як обставина, що виключає злочинність діяння медичних працівників // Правова держава: напрямки та тенденції її розбудови в Україні: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, Україна, 12-13 травня 2017 р. - Одеса: ГО «Причорноморська фундація права», 2017. - С. 94-97

8. Пташник І. Р. Цивільно-правове регулювання трансплантації в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук/ І.Р. Пташник. – К., 2016. — 21 с.

9. Рыжкова Е. Медицинский туризм: общая характеристика и правовая регламентация в Украине / Е. Рыжкова. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.legeasiviata.in.ua/archive/2014/3-2/51.pdf>

10. Радиш Я. Соціально-психологічна реабілітація громадян – важлива складова державної політики України в сучасних умовах // Інвестиції: практика та досвід, 2015. - № 5. – С. 6 – 8.

11. Рогальський І. О. Юридична класифікація дефектів надання медичної допомоги у сфері акушерства та гінекології / І. О. Рогальський, Н. М. Калинюк, Н. В. Гуменна // Медичне право. – 2015. – № 2 (16).
12. Сенюта І. Я. Медичний нейтралітет як концепція забезпечення прав людини у сфері охорони здоров'я: досвід України / І. Я. Сенюта, Д. Й. Клапаций // Медичне право. – 2016. – № 1 (17).
13. Сенюта І.Я. Нові підходи до стандартів якості надання медичної допомоги та їх можливі юридично-правові наслідки // Український медичний часопис. – Online. – 10.05.2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.umj.com.ua/article/108196/novi-pidhodi-do-standartiv-yakosti-nadannya-medichnoyi-dopomogi-ta-yih-mozhlivi-yuridichno-pravovi-naslidki>
14. Сенюта І.Я. Цивільний позов як інструмент захисту прав суб'єктів медичних правовідносин: деякі аспекти [Текст] / І.Я. Сенюта // Науковий вісник Ужгородського національного університету : Серія: Право / голов. ред. Ю.М. Бисага. – Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2015. – Вип. 31. — Т.2. – С. 22–27.
15. Senyuta I.Y. Medical Neutrality as a Human Rights in Patient Care Concept: Experience of Ukraine/ I.Y. Senyuta, D.Y. Klapatyi// Medical Law. — 2016. — № 17. — P. 50-71.
16. Вершкова І. В., Крикля В. В., Мартинова О. В., Горяча Л. О. Екстремальна медицина : навч. посібник / І. В. Вершкова, В. В. Крикля, О. В. Мартинова, Л. О. Горяча. – Харків, 2014. – 124 с.
17. Флоря В. Ответственность за врачебные преступления. Расследование и экспертиза. – LAP LAMBERT Academic Publishing, 2013.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE <http://31.128.79.157:8083/user/files.php>
2. Алма-Атинська Декларація. ВООЗ, від 06.09.1978 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.euro.who.int/ru/publications/policy-documents/declaration-of-alma-ata,-1978>
3. Декларація про медичну допомогу, орієнтовану на пацієнта / Міжнародний альянс організацій пацієнтів, від 24.02.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.patientsorganizations.org>
4. Декларація про політику в галузі дотримання прав пацієнта в Європі / Європейська консультативна нарада ВООЗ з прав пацієнта, 1994 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.who.int/genomics/public/eu_declaration1994.pdf
5. Джакартська декларація про провідну роль зміцнення здоров'я у XXI столітті / ВООЗ, 21-25 липня 1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.who.int/healthpromotion/conferences/previous/jakarta/declaration/en/index1.html>
6. Європейська соціальна хартія / Рада Європи, від 03.05.1996 р.

[Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_062

7. Європейська хартія прав пацієнтів, листопад 2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.activecitizenship.net/patients-rights/projects/29-european-charter-of-patients-rights.html>

8. Захист осіб з психічними захворюваннями та покращення психіатричної допомоги: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН № 46/119 / Генеральна Асамблея ООН. 17 грудня 1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/documents/ga/res/46/a46r119.htm>

9. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод / Рада Європи, від 04.11.1950 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004

10. Конвенція про захист прав та гідності людини щодо застосування біології та медицини: Конвенція про права людини та біомедицину / Рада Європи, від 04.04.1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_334

11. Конвенція про права інвалідів. ООН, від 13.12.2006 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_g71

12. Лісабонська декларація про права пацієнта / Всесвітня медична асоціація. Асамблея ВМА, вересень-жовтень 1981р., переглянута у 2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.med-pravo.ru/Ethics/LisbonDecl.htm>

13. Люблянська хартія з реформування охорони здоров'я / ВООЗ, від 18.06.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0010/113302/E55363.pdf

14. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права / ООН, від 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043

15. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права / ООН, від 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_042

16. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права / ООН, від 16.12.1966 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042

17. Міжнародні керівні принципи етики для біомедичних досліджень на людині / Рада міжнародних організацій медичних наук, 2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fhi.org/training/fr/retc/pdf_files/cioms.pdf

18. Позиційний документ: медсестри і права людини / Міжнародна рада медичних сестер, 1998 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.icn.ch/images/stories/documents/publications/position_statements/E10_Nurses_Human_Rights.pdf

19. Рекомендації REC(2004)10 Комітету Міністрів Ради Європи державам-учасникам щодо захисту прав людини і гідності осіб з психічними розладами / Комітет Міністрів Ради Європи, від 22.09.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=775685>

20. Хартія про право на охорону здоров'я / Міжнародний союз юристів. Генеральна асамблея МСЮ, від 31.08.2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uianet.org/documents/qquia/resolutions/Sante4Gb.pdf>

21. General comment No. 14: The Right to the Highest Attainable Standard of Health (Art. 12). CESCR, від 11.08.2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.refworld.org/docid/4538838d0.html>

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-poglyv-dyvc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx